

lást a kritikai véleménnyel szemben, nem okoz blokkoló szégyenérzést, hanem a jobbitás szándékát ébreszti abban, akinek szól.

Beszélgetéseink témája többször volt a pedagógus személyiségének az integritása. Hitelesnek kell lenni. *Zsuzsa* hitelessége nem kérdéses. Hatásának ez az egyik ereje. Minden mondatából, minden odafordulásából a másik emberhez érzékelhető a valódi érdeklődés, a valódi segíteni akarás és segíteni tudás.

„EMBERSÉGES PEDAGÓGIA”

KÓCZÉ ANGÉLA

az MTA Szociológiai Intézetének
szociológusa
angelakocze@hotmail.com

Kereszty Tanárnőt a „differenciált tanítási módszerek” című szemináriumi óráján ismertem meg. Az első meglepetés az volt, hogy ő volt az egyetlen tanár a főiskolán, aki kérte, tegezzük. A decens, nagyon összeszedett megjelenésű nő a következőket mondta: „*Kérlek benneteket, hogy tegeződjünk, hiszen egyrészt mi kollegák vagyunk, másrészt a tisztelet nemcsak nyelvben, hanem az egymásközi viszonyban is kifejezhető.*” Úgy éreztem, falak omlanak le és itt valami más forogatókönyvnek kell léteznie, ami összehasonlíthatatlanul más volt, mint amit addig tapasztaltam. Továbbá azt kérte még, hogy húzzunk össze padokat és alakítsunk ki csoportokat, mert azt szeretné, ha a csoportok együtt beszélnek át azokat a témákat és problémákat, amelyeket az óra keretében fogunk tárgyalni. Azt gondoltam, hogy ez a megközelítés az, ami igazán közel áll hozzám. Először is kollégaként kezel, aztán felborítja a megszokott szemináriumi ülésrendet, és azt kéri, hogy dolgozzak és gondolkodjak másokkal együtt. Minden órán úgy éreztem, egyre közelebb kerülök hozzá, annak ellenére, hogy még nem volt alkalmam beszélni vele. A mondatai, a problémákat sok szempontból megközelítő hozzáállása, a humanista értékrendje egyre komfortosabbá tette számomra a tanítóképző főiskola közegét, amiben az én akkori nagyon instabil roma identitásom az „idegent” jelentette.

Kereszty Zsuzsa volt az, akinek az óráján hallottam először romákról olyan kontextusban, amiben nem a szégyen és öngyűlölet lett úrrá rajtam, hanem méltósággal élhettem meg a saját identitásomat. Mindig azt éreztem, hogy van valami közös titkunk, amit a többiek nem érthetnek meg, hiszen nekik nincs tapasztalásuk erről. Ez az volt, hogy *Zsuzsának* nagy tapasztalata gyűlt össze arról, hogy hogyan

lehet roma gyerekeket iskolában sikeressé tenni, nekem pedig saját tapasztalásom volt romaként megélni az iskolarendszer merevségét.

Az egyik legemlékezetesebb beszélgetésem *Zsuzsával* akkor történt, amikor a nővérem már több mint három hónapja kómában feküdt, és én éppen ott akartam hagyni a főiskolát azért, hogy az ő gyerekeinek segítsek. A beszélgetésünk arról folyt, hogy mi a helyes: itt hagyni az elkezdett tanulmányaimat, és hazamenni egy szabolcsi kislaluba, vagy küzdeni és befejezni a főiskolát. *Zsuzsa* a döntést meghagyta nekem, ugyanakkor megbeszéltünk minden lehetséges scenáriót, ami az egyik vagy a másik döntéséből adódhat. Miután elkészöntem tőlem egy könyvet nyomott a kezembe. A szobából kilépve megpillantottam a borítót. *Polcz Alaine* „Asszony a fronton” című regénye volt. Ez a könyv azóta is meghatározó számomra, hiszen azt adta nekem, amit *Zsuzsa* is közvetített direkt és indirekt módon személyiségével, tanításokon és beszélgetéseken keresztül. Ez nem más, mint az, hogyan lehet megmaradni embernek és emberségesnek a méltatlan szenvedések, testi és lelki kínzások ellenére. A könyv elolvasása után vállaltam a további „szenvédést” és megpróbáltatást, folytattam a főiskolát. S aztán amikor tudtam, hazamentem és támogattam a nővérem gyerekeit.

Zsuzsa, mint egy igazi mentor, nemcsak a döntéseimben segített, hanem lehetőségeket is teremtett számomra. Én vidéki lányként nagyon kevés kapcsolati tőkével rendelkeztem. Ő volt az, aki bemutatott az *Autonómia Alapítvány* akkori igazgatójának, ahol később dolgozhattam is olyan projekteken, amelyek roma közösségeknek nyújtottak megélhetési lehetőségeket. *Zsuzsa* volt az, aki saját kapcsolatrendszerén keresztül lehetőséget teremtett nekem arra, hogy egy egész nyarat Angliában tölthessek. Ennek a nyárnak köszönhetem azt, hogy megtanultam angolul, aztán az egyetemi és később a doktori tanulmányaimat is angolul folytathattam.

Kereszty Zsuzsa az az ember, aki nemcsak elméleti szinten tud beszélni az integrációról és esélyegyenlőségről, hanem valós – számomra sorsfordító – tettein keresztül vált az életem egyik legmeghatározóbb személyévé.